

[Boeck-Hansen.]

vejen ligger paa Brugsforeninger, som har Købmandsborgerskab, blive endnu mindre, end den var i Forvejen. Den Skat, der hviler paa Brugsforeninger, som har Købmandsborgerskab, ved vi jo er meget minimal; den er nærmest en Merindtægtskat, idet den synes at forudsætte, at Brugsforeningerne stadig skal tjene mere og mere.

Men hvorom alting er, eet Gode kom der vel ud af dette Udvalgs Arbejde, og det var, at de Medlemmer, som var udnævnt af Administrationen, kom til det Resultat, at den nuværende Beskatning var meget mangelfuld, hvilket ogsaa tydeligt fremgaar af det Bilag, som er vedlagt Betænkningen. Men naar man er kommet til det Resultat, at den nuværende Beskatningsform er mangelfuld, mon det saa alligevel ikke var rigtigst, at man tog Spørgsmaalet op og søgte at lægge Beskatningen saaledes, at Erhvervene, hvad enten de arbejder paa den frie Nærings eller paa det kooperative Grundlag, blev nogenlunde ligestillede, saaledes at det udelukkende var Dygtighed og maaske ogsaa Erhvervsformens Rigtighed, der afgjorde, hvilken af disse to Erhvervsformer der burde have Fremgang. Vi har ifølge Grundloven Foreningsfrihed her til Lands; vi har ogsaa ifølge Grundloven fri Næring, men dermed siger man jo ikke, at næringsdrivende er fri for Skat, og derfor behøver man heller ikke paa nogen Maade at sige, at Foreninger, der er næringsdrivende eller erhvervsdrivende, skal have Skattefrihed. Det forekommer mig i det hele taget forkert, at man bruger Foreningsfriheden til at danne sig Skattely, at man danner Foreninger for at undgaa den Ubehagelighed at skulle betale Skat. Har man Behagelighederne af at leve i et ordentligt Samfund, maa man jo ogsaa være med til at bære Samfundets Byrder. Heri tror jeg ogsaa jeg er enig med den højtærede Finansminister.

Det er meget, meget store Værdier, der omsættes gennem Landets 1800—1900 Brugsforeninger. Den samlede Omsætning beløber sig vistnok til henimod 300 Mill. Kr., og Fællesforeningen af Danmarks Brugsforeningers Omsætning nærmer sig stærkt til 200 Mill. Kr. Der er uhyre mange Foretagender her i Landet af den Art, saa det er meget, meget store Summer, det drejer

sig om, og dertil kommer, at disse Andelsforetagender paa Grund af, at de er vokset op i dette Læ, i dette Skattely, har meget, meget store Formuer; det er utvivlsomt de rigeste, de mest kapitalstærke Foretagender, vi overhovedet har her i Landet.

Jeg spørger derfor: har man i Længden Raad til at gaa udenom denne Beskatning? har man virkelig i Længden Raad til at holde denne store Omsætning ganske uden for Skattevæsenets ellers ikke saa blide Favntag? Det er det, jeg gerne vilde spørge om. Vi har i den forløbne Vinter set Eksempler paa, at der i det mindste er jyske Byer, som i høj Grad er plaget af Skatter, og vi har haft i hvert Tilfælde et enkelt Eksempel paa, at Bystyret over for Rigsdagen har fremført, at Aarsagen bl. a. er den, at de har saa mange Andelsforetagender, saa mange kooperative Foreninger, som er skattefri, og derfor maa Bystyret se sig om efter andre Ofre, da Skatterne skal ind. Mon dette er rigtigst, mon man skal blive ved med paa denne Maade at lade disse store Foretagender være skattefri? I hvert Tilfælde gaar det i høj Grad ud over de Byer, som er blevet velsignet med dem.

Endelig vil jeg spørge: Hvordan er det egentlig muligt, at Kommuner, som jo har deres Indtægter fra Skatteyderne, støtter disse kooperative Foretagender? Hvor længe kan og bør de støtte dem, naar disse Foretagender ikke bærer med paa Kommunens store Byrder? Er det rigtigst, at Pengene fra Skatteydernes Lommer gaar over i Kommunekassen, for derefter at glide over i de skattefrie Kasser? Jeg synes, der er noget urigtigt over det. Det forekommer mig, at Kommunerne burde og skulde støtte de Foretagender, hvorfra de faar deres Midler. Og jeg forstaar ikke — er Kommunerne Medlemmer af disse Foreninger, eller er det saadan, at de har en Mellemand, der er Medlem af Foreningen, eller hvordan sker disse Indkøb? Faar Kommunerne den Bonus, der tilkommer dem, hvis de køber noget i de Foreninger? Hvis de faar Bonus, maa de jo være Medlemmer, og hvis de ikke er Medlemmer, hvem faar saa denne store Bonus?

Der er en enkelt Ting, jeg gerne vil sige, før jeg gaar ned af denne Talerstol. I Dag eller i Morgen eller en af de nærmeste Dage vedtages jo det, man kalder for vor